

I

(Päätöslauselmat, suositukset ja lausunnot)

SUOSITUKSET

EUROOPAN PARLAMENTTI JA NEUVOSTO

EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON SUOSITUS,

annettu 18 päivänä kesäkuuta 2009,

ammattillisen koulutuksen laadunvarmistuksen eurooppalaisen viitekehyksen perustamisesta

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

(2009/C 155/01)

EUROOPAN PARLAMENTTI JA EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO,
jotka

ottavat huomioon Euroopan yhteisön perustamissopimuksen ja erityisesti sen 149 artiklan 4 kohdan ja 150 artiklan 4 kohdan,

ottavat huomioon komission ehdotuksen,

ottavat huomioon Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunnon ⁽¹⁾,

ottavat huomioon alueiden komitean lausunnon ⁽²⁾,

noudattavat perustamissopimuksen 251 artiklassa määrättyä menettelyä ⁽³⁾,

sekä katsovat seuraavaa:

- (1) Siirtyminen osaamistalouteen (vuonna 2000 Lissabonissa kokoontunut Eurooppa-neuvosto) edellyttää ammatillisen koulutuksen järjestelmien nykyaikaistamista ja jatkuvaa parantamista talouden ja yhteiskunnan muuttuessa nopeasti, jotta ammatillisen koulutuksen järjestelmät voivat auttaa lisäämään työllisyyttä ja sosiaalista osallisuutta ja parantamaan elinikäisen oppimisen saatavuutta kaikille, myös epäedullisessa asemassa oleville henkilöille.

- (2) Vuonna 2002 Barcelonassa kokoontunut Eurooppa-neuvosto asetti tavoitteeksi sen, että eurooppalaisista koulutusjärjestelmistä tulee laatunsa puolesta maailmanlaajuisia esikuvia vuoteen 2010 mennessä.

- (3) Kasvua ja työllisyyttä koskeissa Lissabonin yhdenmetyissä suuntaviivoissa 2005–2008 jäsenvaltioita kehoitetaan kehittämään kohtuuhintaisia ja helppopääsyisiä elinikäisen oppimisen järjestelmiä, jotka vastaavat osaamistalouden ja -yhteiskunnan muuttuvia tarpeita. Koulutusjärjestelmien mukauttaminen ja niiden valmiuksien kehittäminen on välttämätöntä, jotta niiden merkitys työmarkkinoiden kannalta kasvaisi. Koulutuspolitiikassa asetetuilla tavoitteilla olisikin enenevässä määrin täydennettävä talous- ja työmarkkinapolitiikan tavoitteita sosiaalisen yhteenkuuluvuuden ja kilpailukyvyyn yhdistämiseksi.

- (4) Ammatillisen koulutuksen tehostetun yhteistyön edistämistä Euroopassa 19 päivänä joulukuuta 2002 annetun neuvoston päätöslauselman ⁽⁴⁾ (ns. Kööpenhaminan prosessi) johdosta ja sen jälkeen komission, jäsenvaltioiden, työmarkkinaosapuolten, ETA- ja EFTA-maiden ja ehdokasmaiden kesken tehdyn yhteistyön tuloksena on kehitetty laadunvarmistuksen yhteiset puitteet, joissa otetaan huomioon eri osallistujamaiden kokemukset ja hyvät käytännöt.

- (5) Neuvoston ja komission Eurooppa-neuvostolle toimittaman, Koulutus 2010 -seurantaohjelmaa koskevan vuoden

⁽¹⁾ EUVL C 100, 30.4.2009, s. 136.

⁽²⁾ EUVL C 325, 19.12.2008, s. 48.

⁽³⁾ Euroopan parlamentin lausunto, annettu 18. joulukuuta 2008 (ei vielä julkaistu virallisessa lehdessä), ja neuvoston päätös, tehty 11. toukokuuta 2009.

⁽⁴⁾ EYVL C 13, 18.1.2003, s. 2.

- 2004 yhteisen väliraportin ⁽¹⁾ mukaan ammatillisen koulutuksen laadunvarmistuksen yhteiset puitteet (osana Kööpenhaminan julistuksen seurantaa) ja sovitujen laadunvarmistusta koskevien standardien, menettelyjen ja suuntaviivojen kehittäminen ⁽²⁾ (Bolognan prosessiin liittyen ja koulutusjärjestelmien tavoitteita koskevan työohjelman osana) olisi asetettava ehdottomasti etusijalle Euroopassa.
- (6) Toukokuussa 2004 kokoontunut koulutusneuvosto ⁽³⁾ vahvisti laadunvarmistuksen yhteisiä puitteita koskevan lähestymistavan ja pyysi jäsenvaltioita ja komissiota oman toimivaltansa mukaisesti edistämään niitä vapaaehtoisuuden pohjalta yhdessä asianomaisten sidosryhmien kanssa.
- (7) Ammatillisen koulutuksen eurooppalainen laadunvarmistusverkosto ⁽⁴⁾ on toiminut eurooppalaisena foorumina, joka on mahdollistanut neuvoston vuonna 2004 antamien päätelmien ja Helsingin kommuniquean asianmukaisen seurannan ja helpottanut kestävästä yhteistyöstä eri maiden välillä.
- (8) Vuonna 2006 annetussa Helsingin kommuniqueassa korostettiin tarvetta kehittää ja ottaa käyttöön yhteiset eurooppalaiset, erityisesti ammatillista koulutusta varten tarkoitettut välineet niin, että otetaan huomioon ammatillisen koulutuksen laadunvarmistuksesta toukokuussa 2004 annetuissa neuvoston päätelmissä mainittujen laadunvarmistuksen yhteisten puitteiden periaatteet, jotta edistetään laadun parantamiseen tähtävästä ajattelusta ja laajempaa osallistumista ammatillisen koulutuksen eurooppalaiseen laadunvarmistusverkostoon.
- (9) Tällä suosituksella perustetaan laadunvarmistuksen eurooppalainen viitekehys, jäljempänä 'viitekehys', välineeksi, jolla jäsenvaltioita autetaan edistämään ja seuraamaan ammatillisen koulutuksen järjestelmiensä jatkuvaa parantamista laadunvarmistuksen yhteisten puitteiden pohjalta ja niitä edelleen kehittäen. Viitekehysten tarkoituksena on osaltaan parantaa ammatillisen koulutuksen laatua ja lisätä jäsenvaltioiden välistä avoimuutta ja johdonmukaisuutta ammatillista koulutusta koskevassa politiikassa, edistäen samalla vastavuoroista luottamusta, työnteekijöiden ja oppijoiden liikkuvuutta sekä elinikäistä oppimista.
- (10) Viitekehukseen olisi kuuluttava laadunvarmistus- ja -parantamissykli, joka kattaa ammatillisen koulutuksen suunnittelun, toteutuksen, arvioinnin ja tarkistamisen ja jota tukevat yhteiset laatuvaatimukset, ohjeelliset kuvaajat ja indikaattorit. Jäsenvaltioiden on tarpeen mukaan määriteltävä seurantaprosessit, joihin kuuluu yhdistelmä sisäisiä ja ulkoisia arviointimekanismeja järjestelmien, prosessien ja menettelyjen vahvuuksien ja kehittämisalueiden tunnistamiseksi. Viitekehukseen olisi sisällyttävä mittausvälineiden käyttö tehokkuuden osoittamiseksi.
- (11) Viitekehystä olisi sovellettava ammatillisen koulutuksen järjestelmän, ammatillisen koulutuksen järjestäjien ja tutkintojen myöntämisen tasolla. Se toimii systemaattisena lähestymistapana laatuksymyksiin, se kattaa asiaankuuluvat eri tasot ja toimijat ja liittyy ne toisiinsa. Viitekehyksessä olisi korostettava voimakkaasti laadun seurantaa ja parantamista yhdistämällä sisäinen ja ulkoinen arviointi, tarkistaminen ja parannusprosessit ja tukien niitä mitauksilla ja laatua koskevalla analyysillä. Viitekehysten olisi oltava pohjana jatkokehitykselle, jota tehdään Euroopan, kansallisen, alueellisen ja paikallisen tason yhteistyönä.
- (12) Koska tämä suositus sisältää konkreettisia välineitä arviointiin ja laadun parantamiseen tähtävästä ajattelun tukemiseksi kaikilla tasoilla, se myötävaikuttaa näyttöön perustuvan politiikan ja toimintatavan soveltamiseen entistä tehokkaampien ja oikeudenmukaisempien politiikkojen perustana, tehokkuudesta ja tasapuolisuudesta eurooppalaisissa koulutusjärjestelmissä vuonna 2006 annettujen neuvoston ja jäsenvaltioiden hallitusten edustajien päätelmien ⁽⁵⁾ mukaisesti.
- (13) Tämä suositus muodostaa puitteet, joiden avulla voidaan tunnistaa, tukea ja vaihtaa hyviä käytäntöjä paitsi kansallisella myös paikallisella ja alueellisella tasolla kaikissa asiaankuuluvissa verkostoissa, laadunvarmistuksen eurooppalaisen viitekehysten verkosto mukaan luettuna.
- (14) Tässä suosituksessa otetaan huomioon eurooppalaisen tutkintojen viitekehysten perustamisesta elinikäisen oppimisen edistämiseksi 23 päivänä huhtikuuta 2008 annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston suosituksen ⁽⁶⁾ liitteessä III olevat yhteiset koulutuksen laadunvarmistusperiaatteet. Viitekehyksellä olisi tämän vuoksi tuettava eurooppalaisen tutkintojen viitekehysten täytäntöönpanoa, erityisesti oppimistulosten varmentamisen laatua. Sillä olisi myös tuettava muiden eurooppalaisten välineiden täytäntöönpanoa, kuten eurooppalainen opintosuoritusten siirtojärjestelmä ammatillista koulutusta varten sekä epävirallisen oppimisen ja arkioppimisen yhteiset eurooppalaiset tunnistamis- ja tunnustamisperiaatteet.
- (15) Ottaen huomioon tämän suosituksen ei-sitovan luonteen se on perustamissopimuksen 5 artiklassa tarkoitetun toisijaisuusperiaatteen mukainen, koska sen tavoitteena on tukea ja täydentää jäsenvaltioiden toimia helpottamalla edelleen jäsenvaltioiden yhteistyötä ammatillisen koulutuksen avoimuuden lisäämiseksi sekä liikkuvuuden ja elinikäisen oppimisen edistämiseksi. Se olisi pantava täytäntöön kansallisen lainsäädännön ja käytännön mukaisesti. Tämä suositus on kyseisessä artiklassa tarkoitetun

⁽¹⁾ EUVL C 104, 30.4.2004, s. 1.

⁽²⁾ Eurooppalaisen korkea-asteen opetuksen alueen luominen, Berliinissä 19. syyskuuta 2003 pidetyn opetusministerien konferenssin tiedonanto.

⁽³⁾ Neuvoston päätelmät ammatillisen koulutuksen laadunvarmistuksesta, 28. toukokuuta 2004.

⁽⁴⁾ Komissio perusti ammatillisen koulutuksen eurooppalaisen laadunvarmistusverkoston lokakuussa 2005 ammatillisen koulutuksen neuvoston antaman komitean annettua asiasta myönteisen lausunnon. Verkoston jäsenet ovat jäsenvaltioiden, ehdokasmaiden, EFTA- ja ETA-maiden ja Euroopan tason työmarkkinaosapuolten järjestöjen tähän tarkoitettuun menettelyyn mukaisesti nimeämiä.

⁽⁵⁾ EUVL C 298, 8.12.2006, s. 3.

⁽⁶⁾ EUVL C 111, 6.5.2008, s. 1.

suhteellisuusperiaatteen mukainen, koska sillä ei korvata eikä siinä määritellä kansallisia laadunvarmistusjärjestelmiä. Viitekehyksessä ei määrätä noudatettavaksi tiettyä laadunvarmistusjärjestelmää tai lähestymistapaa laatukysymyksiin, vaan annetaan yhteisiä periaatteita, laatuvaatimuksia, ohjeellisia kuvaajia ja indikaattoreita, joista voi olla apua nykyisten ammatillisen koulutuksen järjestelmien ja koulutustarjonnan arvioinnissa ja parantamisessa.

- (16) Liitteessä II ehdotettujen viiteindikaattoreiden tarkoituksena on tukea ammatillisen koulutuksen järjestelmien ja/tai järjestäjien arviointia ja laadun parantamista kansallisen lainsäädännön ja käytännön mukaisesti ja toimia ”työkalulaatikkona”, josta eri käyttäjät voivat poimia oman laadunvarmistusjärjestelmänsä vaatimuksiin parhaiten soveltuvat indikaattorit. Ne olisi luonteensa ja tarkoituksensa puolesta erotettava niistä indikaattoreista ja viitearvoista, joihin viitataan neuvoston 25. toukokuuta 2007 antamissa päätelmissä Lissabonissa asetettujen koulutusalan tavoitteiden edistymisen seurantaan tarkoitettujen indikaattoreiden ja viitearvojen yhdenmukaisesta luettelosta ⁽¹⁾.
- (17) Viitekehys, sellaisena kuin jäsenvaltiot sitä käyttävät ja edelleen kehittävät, voi auttaa niitä parantamaan ja kehittämään ammatillisen koulutuksen järjestelmiään entisestään, tukemaan elinikäisen oppimisen strategioita sekä edistämään laadun parantamiseen tähtävää ajattelua kaikilla tasoilla kansallisten koulutusjärjestelmien monimuotoisuutta kunnioittaen.
- (18) Tämän suosituksen olisi osaltaan edistettävä opetus- ja koulutusjärjestelmien uudistamista, lisättävä koulutuksen tehokkuutta ehkäisemällä koulutuksen lopettamista ilman päättötodistusta, parannettava opetuksen, koulutuksen ja työllisyyden niveltymistä toisiinsa, lisättävä yhteyksiä ”virallisen” koulutuksen sekä ”epävirallisen” oppimisen ja ”arkioppimisen” välillä ja kehitettävä kokemuksen kautta hankitun osaamisen tunnustamista,

SUOSITTAVAT, ETTÄ JÄSENVALTIOT

1. käyttävät ja kehittävät laadunvarmistuksen eurooppalaista viitekehystä, jäljempänä ’viitekehys’, sekä liitteissä I ja II olevia ja niissä tarkemmin kuvattuja laatuvaatimuksia, ohjeellisia kuvaajia ja viiteindikaattoreita parantaakseen ja kehittääkseen ammatillisen koulutuksen järjestelmiään, tukeakseen elinikäisen oppimisen strategioita ja eurooppalaisen tutkintojen viitekehysten ja liikkuvuutta koskevan eurooppalaisen laatu- peruskirjan täytäntöönpanoa sekä edistääkseen laadun pa-

rantamiseen ja innovaatioon tähtävää ajattelua kaikilla tasoilla. Erityisesti olisi painotettava siirtymistä ammatillisesta koulutuksesta korkea-asteen koulutukseen;

2. suunnittelevat kukin 18 päivään kesäkuuta 2011 mennessä lähestymistavan, jolla pyritään parantamaan tarvittaessa laadunvarmistusjärjestelmiä kansallisella tasolla ja viitekehysten parhaaseen mahdolliseen käyttöön siten, että työmarkkinaosapuolet, alueelliset ja paikalliset viranomaiset, ja kaikki muut asianomaiset sidosryhmät osallistuvat työhön kansallisen lainsäädännön ja käytännön mukaisesti;
3. osallistuvat aktiivisesti laadunvarmistuksen eurooppalaisen viitekehysten verkostoon, jäljempänä ’viitekehysten verkosto’, jonka pohjalta kehitetään edelleen yhteisiä periaatteita, vertailukohtana käytettäviä vaatimuksia ja indikaattoreita sekä suuntaviivoja ja välineitä ammatillisen koulutuksen laadun parantamiseksi kansallisesti, alueellisesti ja paikallisesti tapauksen mukaan;
4. perustavat silloin, kun yhteyspistettä ei vielä ole, kunkin jäsenvaltion erityisiin rakenteisiin ja vaatimuksiin liittyvän ammatillisen koulutuksen laadunvarmistuksen kansallisen yhteyspisteen, joka kansallisia perinteitä kunnioittaen kokoaa yhteen alalla toimivat keskeiset elimet ja johon työmarkkinaosapuolet ja kaikki asianomaiset sidosryhmät osallistuvat kansallisesti ja alueellisesti, jotta varmistettaisiin aloitteiden seuranta. Yhteyspisteiden tehtävänä on
- tiedottaa sidosryhmien laajalle joukolla viitekehysten verkoston toiminnasta;
 - tukea aktiivisesti viitekehysten verkoston työohjelman toteuttamista;
 - tehdä konkreettisia aloitteita, joilla edistetään viitekehysten kehittämistä edelleen kansallisesti;
 - tukea itsearviointia täydentävänä ja tehokkaana laadunvarmistuskeinona, jonka avulla voidaan mitata onnistumista ja tunnistaa alueet, joilla viitekehysten verkoston työohjelman toteuttamista on parannettava;
 - taata sidosryhmille tietojen tehokas saatavuus;
5. tarkistavat täytäntöönpanoprosessia neljän vuoden välein – tarkistus sisällytetään joka toiseen kansalliseen tilanneselvitykseen, joka laaditaan tulevan koulutusta koskevan eurooppalaisen yhteistyön strategisen viitekehysten sisällä – niiden vertailukohtana käytettävien vaatimusten perusteella, jotka määritellään viitekehysten verkoston yhteydessä yhteistyössä komission ja jäsenvaltioiden kanssa.

⁽¹⁾ EUVL C 311, 21.12.2007, s. 13.

KANNATTAVAT KOMISSION AIKOMUSTA

1. tukea jäsenvaltioita edellä mainittujen tehtävien suorittamisessa, erityisesti helpottamalla yhteistyötä ja vastavuoroista oppimista, testaamalla ja kehittämällä oppaita ja jakamalla tietoa ammatillisen koulutuksen laatuasioista eri jäsenvaltioissa;
2. edistää viitekehysten verkoston toimintaan ja osallistuu siihen tarvittaessa sekä osallistuu tarpeen mukaan alan politiikan määrittelyyn esittämällä konkreettisia ehdotuksia ja aloitteita;
3. varmistaa tämän suosituksen täytäntöönpanon seuranta esittämällä Euroopan parlamentille ja neuvostolle joka neljäs vuosi kertomus saaduista kokemuksista ja tulevista vaikutuk-

sista sekä tarvittaessa tämän suosituksen tarkistamisesta yhteistyössä jäsenvaltioiden kanssa ja niin, että eri sidosryhmät osallistuvat siihen.

4. laatia kertomuksen perusteella ja yhteistyössä jäsenvaltioiden kanssa arvioinnin tämän suosituksen täytäntöönpanosta ja tarvittaessa sen tarkistamisesta.

Annettu Brysselissä 18 päivänä kesäkuuta 2009.

Euroopan parlamentin puolesta

Puheenjohtaja

H.-G. PÖTTERING

Neuvoston puolesta

Puheenjohtaja

Štefan FÜLE

LIITTEIDEN JOHDANTO

Tällä suosituksella perustetaan laadunvarmistuksen eurooppalainen viitekehys, jäljempänä 'viitekehys', joka kattaa suunnittelun, toteutuksen, arvioinnin ja tarkistamisen ja joka perustuu yhteisiin laatuvaatimuksiin, ohjeellisiin kuvaajiin ja indikaattoreihin, joita sovelletaan laadunhallintaan sekä ammatillisen koulutuksen järjestelmien että koulutuksen järjestäjien tasolla. Tavoitteena ei ole uusien vaatimusten käyttöönottoaminen, vaan jäsenvaltioiden pyrkimysten tukeminen ja niiden lähestymistapojen moninaisuuden turvaaminen.

Viitekehystä olisi pidettävä pikemmin "työkalulaatikkona", josta eri käyttäjät voivat poimia oman laatu järjestelmänsä vaatimuksiin parhaiten soveltuviksi katsomansa kuvaajat ja indikaattorit.

Ehdotetut kuvaajat (liite I) ja indikaattorit (liite II) on tarkoitettu vain ohjeellisiksi, ja viitekehyksen käyttäjät voivat valita ja soveltaa niitä täysin tai osittain vaatimustensa ja nykyisten järjestelyjensä yhteydessä.

Niitä voidaan soveltaa ammatilliseen peruskoulutukseen ja ammatilliseen jatkokoulutukseen riippuen eri jäsenvaltioiden ammatillisen koulutuksen järjestelmien yksilöllisistä piirteistä ja ammatillisen koulutuksen järjestäjistä.

Niitä on käytettävä puhtaasti vapaaehtoiselta pohjalta ja kansallisen lainsäädännön ja käytännön mukaisesti siten, että niiden potentiaalinen lisäarvo otetaan huomioon. Niitä ei saisi pitää esikuvina tai eri kansallisten järjestelmien laadun tai tehokkuuden raportointi- tai vertailukeinoina. Näiden järjestelmien laadun seuranta on edelleen täysin jäsenvaltioiden vastuulla.

LIITE I

LAADUNVARMISTUKSEN EUROOPPALAINEN VIITEKEHYS: LAATUVAATIMUKSET JA OHJEELLISET KUVAAJAT ⁽¹⁾

Tässä liitteessä ehdotetaan yhteisiä laatuvaatimuksia ja ohjeellisia kuvaajia, joilla jäsenvaltioita tarvittaessa tuetaan viitekehysten täytäntöönpanossa ⁽²⁾.

Laatuvaatimukset	Ohjeelliset kuvaajat ammatillisen koulutuksen järjestelmän tasolla	Ohjeelliset kuvaajat ammatillisen koulutuksen järjestäjän tasolla
<p>Suunnittelu perustuu asianomaisten sidosryhmien yhteiseen strategiseen näkemykseen ja sisältää selkeitä päämääriä/tavoitteita, toimia ja indikaattoreita.</p>	<p>Ammatillisen koulutuksen päämäärät/tavoitteet kuvataan keskipitkällä ja pitkällä aikavälillä, ja ne liittyvät Euroopan tason tavoitteisiin.</p> <p>Asianomaiset sidosryhmät osallistuvat ammatillisen koulutuksen tavoitteiden asettamiseen eri tasoilla.</p> <p>Tavoitteet asetetaan ja niiden toteutumista seurataan erityisten indikaattorien avulla (onnistumiskriteerit).</p> <p>Koulutustarpeiden tunnistamiseen on määritelty mekanismit ja menettelyt.</p> <p>Suunnitellaan tiedotuspolitiikka, jolla varmistetaan laatua koskevien tulosten optimaalinen julkistaminen kansallisten tai alueellisten tietosuojavaatimusten mukaisesti.</p> <p>Henkilöiden pätevyyden tunnistamista, hyväksyntää ja todistusten myöntämistä varten on määritelty normit ja suuntaviivat.</p>	<p>Ammatillisen koulutuksen järjestäjien asettamat paikalliset päämäärät/tavoitteet vastaavat ammatillista koulutusta koskevan politiikan eurooppalaisia, kansallisia ja alueellisia tavoitteita.</p> <p>Selkeät päämäärät/tavoitteet on asetettu ja niiden toteutumista seurataan.</p> <p>Sidosryhmiä kuullaan jatkuvasti paikallisten tai yksilöllisten erityistarpeiden tunnistamiseksi.</p> <p>Vastuu laadunhallinnasta ja kehittämisestä on selkeästi jaettu.</p> <p>Henkilökunta osallistuu aikaisessa vaiheessa suunnitteluun, myös laadun kehittämiseen.</p> <p>Ammatillisen koulutuksen järjestäjät suunnittelevat yhteistyöaloitteita muiden ammatillisen koulutuksen järjestäjien kanssa.</p> <p>Asianomaiset sidosryhmät osallistuvat paikallisten tarpeiden analysointiprosessiin.</p> <p>Ammatillisen koulutuksen järjestäjillä on käytössään selkeä ja avoin laadunvarmistusjärjestelmä.</p>
<p>Toteutussuunnitelmien tekemisessä kuullaan sidosryhmiä ja ne sisältävät selkeitä periaatteita.</p>	<p>Toteutussuunnitelmat on laadittu yhteistyössä työmarkkinaosapuolten, ammatillisen koulutuksen järjestäjien ja muiden asianomaisten eri tasoilla toimivien sidosryhmien kanssa.</p> <p>Toteutussuunnitelmissa on otettu huomioon tarvittavat resurssit, käyttäjien valmiudet ja tueksi tarvittavat välineet ja ohjeet.</p> <p>Eri tasoilla tapahtuvaa toteutusta varten on laadittu ohjeita ja normeja.</p> <p>Toteutussuunnitelmissa on huomioitu erityinen tuki opettajien ja kouluttajien koulutukseen.</p> <p>Ammatillisen koulutuksen järjestäjien vastuu toteutusprosessissa on kuvattu selkeästi ja esitetty avoimesti.</p> <p>Kansallinen ja/tai alueellinen laadunvarmistuksen viitekehys on laadittu, ja se sisältää ammatillisen koulutuksen järjestäjiä koskevia ohjeita ja laatuvaatimuksia, joilla edistetään jatkuvaa parantamista ja itsesääntelyä.</p>	<p>Resurssien sisäinen kohdentaminen tai jako on tarkoituksenmukaista toteutussuunnitelmissa asetettujen tavoitteiden kannalta.</p> <p>Asiaankuuluvia ja osallistavia kumppanuuksia tuetaan aktiivisesti suunniteltujen toimien toteuttamiseksi.</p> <p>Henkilöstön osaamisen strategisessa kehittämissuunnitelmassa määritellään opettajien ja kouluttajien koulutustarpeet.</p> <p>Henkilöstö osallistuu säännöllisesti koulutukseen ja kehittää yhteistyötä asianomaisten ulkoisten sidosryhmien kanssa tukeakseen valmiuksien kehittämistä ja laadun parantamista sekä tehostaakseen toimintaa.</p>

⁽¹⁾ Tässä suosituksessa käytetyt määritelmät perustuvat Cedefopin julkaisuun "Glossary on Quality in Training" (epävirallinen asiakirja, marraskuu 2003).

⁽²⁾ Liitteessä II on lisäksi lueteltu valitut laatuindikaattorit.

Laatuvaatimukset	Ohjeelliset kuvaajat ammatillisen koulutuksen järjestelmän tasolla	Ohjeelliset kuvaajat ammatillisen koulutuksen järjestäjän tasolla
<p>Tuloksia ja prosesseja arvioidaan säännöllisesti ja arvioinnin tueksi toteutetaan mittauksia.</p>	<p>Arviointiin on laadittu menettely, joka kattaa sisäisen ja ulkoisen arvioinnin.</p> <p>Sidosryhmien osallistumisesta seuranta- ja arviointiprosessiin on sovittu, ja se on kuvattu selkeästi.</p> <p>Laadun parantamista ja varmistamista koskevat kansalliset tai alueelliset normit ja prosessit ovat asianmukaisia ja oikeassa suhteessa alan tarpeisiin.</p> <p>Järjestelmissä toteutetaan itsearviointia ja tarvittaessa sisäistä ja ulkoista tarkistusta.</p> <p>Varhaisvaroitusjärjestelmät on toteutettu.</p> <p>Tulosindikaattoreita sovelletaan.</p> <p>Tietojen kerääminen on merkityksellistä, säännöllistä ja johdonmukaista niin, että sen avulla voidaan mitata onnistumista ja tunnistaa kehittämisalueet. Tietojen keräämistä varten on laadittu asianmukaiset menettelyt, esim. kyselylomakkeet ja indikaattorit/mittajärjestelmät.</p>	<p>Itsearviointi suoritetaan säännöllisin väliajoin kansallisten ja alueellisten sääntöjen tai puitteiden mukaisesti tai ammatillisen koulutuksen järjestäjien aloitteesta.</p> <p>Arviointi ja tarkistaminen kattaa koulutusprosessit ja tulokset, sisältäen opiskelijoiden tyytyväisyyden ja henkilöstön suoritusten ja tyytyväisyyden arvioinnin.</p> <p>Arviointi ja tarkistaminen sisältää asiaankuuluvat ja tehokkaat mekanismit, joilla varmistetaan sisäisten ja ulkoisten sidosryhmien osallistuminen.</p> <p>Varhaisvaroitusjärjestelmät on toteutettu.</p>
<p>Tarkistaminen</p>	<p>Tarkistamisessa käytettävät menettelyt, mekanismit ja välineet on määritelty kaikilla tasoilla.</p> <p>Prosesseja tarkistetaan säännöllisesti ja muutossuunnitelmiä laaditaan. Järjestelmiä muutetaan vastaavasti.</p> <p>Tiedot arvioinnin tuloksista julkistetaan.</p>	<p>Opiskelijoiden palaute yksittäisestä oppimiskokemuksesta sekä oppimis- ja opetusympäristöstä kootaan. Tämä sekä opettajien palaute otetaan huomioon jatkotoimia suunniteltaessa.</p> <p>Tiedot tarkistamisen tuloksista julkistetaan laajasti.</p> <p>Palautetta ja tarkistamista koskevat menettelyt ovat osa organisaation strategista oppimisprosessia.</p> <p>Arvioinnin tuloksista keskustellaan asianomaisten sidosryhmien kanssa, ja asianmukaisia toimintasuunnitelmia toteutetaan.</p>

LIITE II

AMMATILLISEN KOULUTUKSEN VALIKOIDUT LAATUINDIKAATTORIT KOULUTUKSEN LAADUN ARVIOIMISEKSI

Tässä liitteessä ehdotetaan indikaattoreiden kattavaa kokonaisuutta, jota voidaan käyttää tukemaan ammatillisen koulutuksen järjestelmien ja/tai järjestäjien arviointia ja laadun parantamista. Indikaattoreita kehitetään edelleen eurooppalaisessa yhteistyössä kahden- tai monenvälisesti eurooppalaisten tietojen ja kansallisten tiedostojen pohjalta.

Ne olisi luonteensa ja tarkoituksensa puolesta erotettava niistä indikaattoreista ja viitearvoista, joihin viitataan Lissabonissa asetettujen koulutusalan tavoitteiden edistymisen seurantaan tarkoitettujen indikaattoreiden ja viitearvojen yhdenmukaisesta luettelosta 25 päivänä toukokuuta 2007 annetuissa neuvoston päätelmissä.

Indikaattoritaulukko ei sisällä myöskään kansallisen tason aggregoituja indikaattoreita tapauksissa, joissa niitä ei ole olemassa tai joissa niiden saanti on hankalaa. Mainittujen indikaattoreiden aggregointi voidaan toteuttaa myöhemmässä vaiheessa jäsenvaltioiden, komission ja laadunvarmistuksen eurooppalaisen viitekehysten verkoston yhteisestä sopimuksesta.

Indikaattori	Indikaattori-tyyppi	Toiminnan tarkoitus
Laadunvarmistuksen yleisluonteiset indikaattorit		
N:o 1 Laadunvarmistus-järjestelmien merkittävyys ammatillisen koulutuksen järjestäjille: a) laissa määriteltyjä tai oma-aloitteisia sisäisiä laadunvarmistusjärjestelmiä soveltavien ammatillisen koulutuksen järjestäjien osuus b) hyväksytyjen ammatillisen koulutuksen järjestäjien osuus	Konteksti- tai panos-indikaattori	Edistää laadun parantamiseen tähtävää ajattelua ammatillisen koulutuksen järjestäjien tasolla Lisätä avoimuutta koulutuksen laatuasioissa Parantaa koulutustarjontaa koskevaa vastavuoroista luottamusta
N:o 2 Investoinnit opettajien ja kouluttajien koulutukseen: a) jatkokoulutukseen osallistuvien opettajien ja kouluttajien osuus b) investointien määrä	Panos- tai prosessi-indikaattori	Edistää opettajien ja kouluttajien vastuuta ammatillisen koulutuksen laadun kehittämisprosessista Parantaa ammatillisen koulutuksen kykyä mukautua työmarkkinoiden kysynnän kehitykseen Lisätä yksilöiden oppimisvalmiuksien kehittämistä Parantaa opiskelijoiden suorituksia
Ammattikoulutuspolitiikan laatutavoitteita tukevat indikaattorit		
N:o 3 Ammatillisten koulutusohjelmien osallistumisaste: Ammatillisten koulutusohjelmien ⁽¹⁾ osanottajamäärä, jaoteltuna ohjelmatyyppittäin ja yksilöllisin perustein ⁽²⁾	Panos-, prosessi- tai tuotos-indikaattori	Saada ammatillisen koulutuksen järjestelmän ja ammatillisen koulutuksen järjestäjien tason perustietoa ammatillisen koulutuksen houkuttelevuudesta Kohdentaa tukea ammatilliseen koulutukseen pääsyn lisäämiseen, myös heikommassa asemassa oleville ryhmille

Indikaattori	Indikaattori-tyyppi	Toiminnan tarkoitus
<p>N:o 4</p> <p>Ammatillisten koulutusohjelmien suoritamisaste:</p> <p>Ammatillisen koulutusohjelman onnistuneesti suorittaneiden tai kesken jättäneiden henkilöiden määrä, jaoteltuna ohjelmatyypeittäin ja yksilöllisin perustein</p>	<p>Prosessi-, tuotos- tai tulos-indikaattori</p>	<p>Saada perustietoa koulutuksen etenemisestä ja koulutusprosessien laadusta</p> <p>Laskea keskeytysaste verrattuna osallistumisasteeseen</p> <p>Tukea onnistunutta loppuun suorittamista yhtenä ammatillisen koulutuksen pääasiallisista laatuavoitteista</p> <p>Tukea mukautettua koulutustarjontaa, myös heikommassa asemassa oleville ryhmille</p>
<p>N:o 5</p> <p>Ammatillisten koulutusohjelmien työllistymisaste:</p> <p>a) ammatillisen koulutuksen opiskelijoiden sijoittuminen määrätyn ajan kulluttua koulutuksen päättymisestä, jaoteltuna ohjelmatyypeittäin ja yksilöllisin perustein ⁽³⁾</p> <p>b) työllistyneiden opiskelijoiden osuus jossakin vaiheessa koulutuksen päättymisen jälkeen, jaoteltuna ohjelmatyypeittäin ja yksilöllisin perustein</p>	<p>Tulos-indikaattori</p>	<p>Tukea työllistyvyyttä</p> <p>Parantaa ammatillisen koulutuksen kykyä mukautua työmarkkinoiden kysynnän muutoksiin</p> <p>Tukea mukautettua koulutustarjontaa, myös heikommassa asemassa oleville ryhmille</p>
<p>N:o 6</p> <p>Opittujen taitojen käyttö työpaikalla:</p> <p>a) tiedot henkilöiden koulutuksen päättymisen jälkeen saamasta toimesta, jaoteltuna koulutuksen tyyppin mukaan ja yksilöllisin perustein</p> <p>b) henkilöiden ja työnantajien tyytyväisyysaste opittuihin taitoihin/pätevyyteen</p>	<p>Tulos-indikaattori</p> <p>(sekoitus laadullisia ja määrällisiä tietoja)</p>	<p>Lisätä työllistyvyyttä</p> <p>Parantaa ammatillisen koulutuksen kykyä mukautua työmarkkinoiden kysynnän muutoksiin</p> <p>Tukea mukautettua koulutustarjontaa, myös heikommassa asemassa oleville ryhmille</p>
Taustatiedot		
<p>N:o 7</p> <p>Työttömyysaste ⁽⁴⁾ jaoteltuna yksilöllisin perustein</p>	<p>Konteksti-indikaattori</p>	<p>Taustatiedot toimintapolitiikasta päättämiseksi ammatillisen koulutuksen järjestelmän tasolla</p>
<p>N:o 8</p> <p>Heikommassa asemassa olevien ryhmien esiintyvyys:</p> <p>a) heikommassa asemassa oleviksi määriteltujen ammatilliseen koulutukseen osallistuvien prosenttiosuus (määritellyllä alueella tai vaikutusalueella), jaoteltuna iän ja sukupuolen mukaan</p> <p>b) heikommassa asemassa olevien ryhmien onnistumisaste, jaoteltuna iän ja sukupuolen mukaan</p>	<p>Konteksti-indikaattori</p>	<p>Taustatiedot toimintapolitiikasta päättämiseksi ammatillisen koulutuksen järjestelmän tasolla</p> <p>Tukea heikommassa asemassa olevien ryhmien pääsyä ammatilliseen koulutukseen</p> <p>Tukea mukautettua koulutustarjontaa heikommassa asemassa oleville ryhmille</p>

Indikaattori	Indikaattori-tyyppi	Toiminnan tarkoitus
N:o 9 Mekanismit työmarkkinoiden koulutus- tarpeiden tunnistamiseksi: a) tiedot mekanismeista, joita on perus- tettu kysynnän muutosten tunnis- tamiseksi eri tasoilla b) näyttö mekanismien tehokkuudesta	Konteksti- tai panos-indikaattori (laadulliset tiedot)	Parantaa ammatillisen koulutuksen kykyä mukautua työmarkkinoiden kysynnän muutoksiin Tukea työllistyvyyttä
N:o 10 Ohjelmat, joilla edistetään pääsyä amma- tilliseen koulutukseen: a) tiedot olemassa olevista ohjelmista eri tasoilla b) näyttö ohjelmien tehokkuudesta	Prosessi-indikaattori (laadulliset tiedot)	Edistää myös heikommassa ase- massa olevien ryhmien pääsyä am- matilliseen koulutukseen Tukea mukautettua koulutustarjon- taa

(1) Peruskoulutuksessa opiskelija lasketaan osallistujaksi vasta 6 viikon jälkeen.

Elinikäisessä oppimisessa virallisiin ammatillisiin koulutusohjelmiin hyväksytyin väestön prosenttiosuus.

(2) Sukupuolta ja ikää koskevien perustietojen lisäksi voitaisiin soveltaa muita sosiaalisia perusteita, esim. koulunkäynnin keskeyttäneet, korkein tutkinto, maahanmuuttajat, vammaiset, työttömyyskauden pituus.

(3) Peruskoulutuksessa myös tiedot koulunkäynnin keskeyttäneiden sijoittumisesta.

(4) ILO:n ja OECD:n määritelmä: 15–74-vuotiaat henkilöt, joilla ei ole työtä, jotka hakevat työtä aktiivisesti ja jotka ovat valmiita aloittamaan työnteon.